

بیماری های مقاربتی در ایران

پنهان کاری هنوز ادامه دارد

میانگین کسانی که در ایران
از طریق تزریق مواد مخدر
به ایدز مبتلا می شوند، بیش
از چهار برابر میانگین
جهانی این نوع آلودگی است

درصد ابتلا به ایدز از طریق
روابط جنسی طی سال های اخیر
در ایران دوبرابر شده است

فرداها، نخست در پیشگاه خداوند و سپس در برابر ملت ایران چه پاسخی برای سرپوش گذاشتن های خود بر امری بدیهی که با حیات و ممت انسان ها و سلامت مردمان یک کشور مرتبط است، دارید؟

به جرأت می توانیم ادعا کنیم نخستین رسانه ای که در مورد خطر شیوع ایدز در ایران هشدار داد، مجله "گزارش" بود. ما در شماره ۴۱ (تیر ۱۳۷۳) گزارشی از شیوع ایدز در جهان و ایران انتشار دادیم که با عکس العمل های منفی همان "مسئولین سیاستگذار" مواجه شد. اما به هر حال، در آن گزارش نشان داده شد که با پنهان کاری نه تنها نمی توان جلوی گسترش ایدز را گرفت، بلکه با ننگ داشتن مردم در جهل، جاده را برای پیشروی این بیماری درمان ناپذیر و خانمان سوز هموار می کنیم.

سنگینی مسئولیت آن سیاستگذارانی را که از حرف زدن درباره ایدز خوششان نمی آید هنگامی می توان درک کرد که وضعیت گسترش ایدز در آن سال (۱۳۷۳) را با حال مقایسه کنیم.

قریب یک سال و نیم با مسئولین سیاستگذار حرف زدیم و هنوز که هنوز است با ما راه نیامده اند. (۱)
(۲) دکتر یگانه رییس اداره ایدز و بیماری های مقاربتی اداره کل پیشگیری بیماری های مقاربتی اداره کل پیشگیری و مبارزه با بیماری های وزارت بهداشت در همایشی در بیرجند، از گسترش بیماری های مقاربتی در کشور اظهار نگرانی کرد و گفت طبق یک بررسی در یکی از شهرهای مرزی کشور، از ۶۰ هزار نفر ساکن آن، ۲۰ هزار نفر به بیماری های مقاربتی آمیزشی مبتلا بوده اند. وی از مسئولان مربوطه خواست با هر تفکر و اندیشه ای که دارند، برای مقابله با این بیماری ها بسیج شوند. (۲)

از آن "مسئولین سیاستگذار"ی که "هنوز که هنوز است" سرعقل نیامده اند و به این نکته بدیهی پی نبرده اند که پنهان کاری و پوشاندن صورت مسئله ها هرگز، در هیچ جای دنیا در هیچ موردی کارساز نبوده باید پرسید فردا و

(۱) دختر جوانی که در یک آزمایشگاه تشخیص طبی کار می کند، در به در دنبال کار می گردد (البته هرکاری جز کار در یک مرکز مشابه) به همه جا و همه کس متوسل می شود تا برایش کاری پیدا کنند، از جمله دست به دامان یکی از کارکنان "گزارش" شده است. وقتی از او پرسیدیم چرا می خواهد کارش را رها کند، گفت: آنقدر به نتایج آزمایش هایی که نشان دهنده ابتلای فرد آزمایش دهنده به ایدز و دیگر بیماری های مقاربتی است برخورد کرده ام که وحشت زده شده ام. سابقاً به ندرت با این موارد مواجه می شدیم. اما حالا روز به روز بر عده مبتلایان (آلوده شدگان) افزوده می شود ...

(۲) تا سال ۱۳۷۵ اجازه هیچ آموزش و اطلاع رسانی [در زمینه ایدز] را به ما نمی دادند. برای اولین بار، بعد از سال ها، به صدا و سیما رفتم و مصاحبه کردم، ولی متأسفانه در تمام مصاحبه من، واژه "ایدز" را حذف کردند. دکتر مردی، وزیر بهداشت وقت، هوشیارتر عمل کرد و در مصاحبه خود چیزهایی را گفت، اما باز نگذاشتند که حرف او به خوبی منتقل شود.

در آن زمان خانم دکتر مینو محرز عضو هیأت علمی دانشگاه و رییس بخش عفونی بیمارستان هزار تختخوابی امام خمینی که امور آموزشی و پژوهشی مربوط به ایدز در آنجا متمرکز بود، به "گزارش" گفت (و گفته هایش چاپ هم شد):

"... آزمایشات و تحقیقات روی زنان ولگرد (روسی) و معتادین به مواد مخدر (آن دسته از کسانی که از مواد مخدر تزریقی استفاده می کردند) انجام دادیم، اما به نمونه مثبت (مبتلا) برخورد نکردیم ..."

و حالا می خوانیم و می شنویم که: "... به طور متوسط ۱۲ درصد موارد ابتلا به ایدز در جهان را به استفاده از سرنگ توسط معتادان تزریقی نسبت می دهند، اما در ایران آمارها بیانگر موارد بسیار بیشتری است، به طوری که برخی از آمارها نشان می دهند ۵۷ تا ۶۹ درصد موارد ابتلا به ایدز در ایران از طریق موارد مخدر صورت می گیرد..." (۳)

و یا: "... مهم این است که یک زمانی ویروس ایدز در یک جامعه محدودی به نام معتادین تزریقی وجود داشت، می گفتیم این محدود به جامعه ای در زندان است [که] همگی آنها را می شناسند، ولی حالا ویروس ایدز در جامعه پراکنده است و تمام زمینه های انتشار ویروس ایدز در جامعه وجود دارد ... یعنی، معذرت می خواهم، زن های خیابانی غیرقابل کنترل اند و تعداد آنها افزایش پیدا کرده است ... در حال حاضر ۲۴/۷ درصد آلودگی به ویروس ایدز در کشور از طریق جنسی صورت می گیرد، در حالی که قبلاً این رقم ۱۴ درصد بوده است. این نشان می دهد که یک ناهنجاری فرهنگی، در حال وقوع است. خطر این را باید

اعلام کنیم ... دیگر این که سن مبتلایان به ویروس ایدز در کشور در حال پایین آمدن است. یعنی سن بین صفر تا چهار سال که کودک معصوم است که از طریق والدین مبتلا شده است. سن ۱۰ تا ۱۴، از این جا به بعد ممکن است خود فرد نیز رفتار پرخطر داشته باشد.

از ۱۵ سال به بعد هم همین طور ... لذا باید اعلام خطر شود که ویروس ایدز در جامعه وجود دارد و پراکنده است و دوم این که راه انتقال جنسی و آمیزشی، در حال افزایش است. سومین خطر هم که باید به نظر من اعلام شود، این است که هنوز اعتیاد به صورت عام، خطر بزرگ و اصلی انتقال ویروس ایدز است، بنا بر این همه باید متوجه باشند..." (۴)

سیاست پنهان کاری ادامه دارد

در سال ۱۳۷۳ خانم دکتر مینو محرز عده مبتلایان به ایدز در ایران را حدود ۳۰۰ نفر اعلام کرد. اکنون عده مبتلایان را ۱۵۱۶۱ نفر اعلام می کنند که این رقم به دلایل مختلف قابل تأمل است.

نخست: ویروس ایدز دوره کمون درازمدتی دارد. یک فرد ممکن است سال ها به آن آلوده باشد، سالم هم بماند و آن را به دیگران هم منتقل کند. چنین اشخاصی تا زمانی که مورد آزمایش قرار نگیرند، شناسایی نمی شوند. بنابراین عده حاملان این ویروس را نمی توان به طور دقیق تعیین کرد. البته باید یادآور شد در این زمینه یک اقدام مثبت انجام شده است و آن این که به تمامی آزمایشگاه های تشخیص طبی دستور داده اند خون تمام مراجعان از لحاظ آلودگی یا عدم آلودگی به HIV نیز آزمایش شود.

دوم: وقتی دکتر بهرام یگانه اعلام می کند

آزمایش نشان داده که یک سوم افراد یک شهر مرزی به بیماری های مقاربتی (از جمله ایدز) آلوده هستند، صحت آمار ۱۵۱۶۱ نفری زیر سؤال می رود. اگر آزمایش مشابهی در شهرها و مراکز جمعیتی دیگر انجام شود، باز هم رقم حاصل، همان عدد ۱۵۱۶۱ نفر خواهد بود؟

در ارایه آمار و اطلاعات مربوط به ایدز هنوز سیاست پنهان کاری کمابیش ادامه دارد. ادامه این روش چه حاصلی دارد و چه چیزی را ثابت خواهد کرد؟

در سال ۱۳۷۳ عده مبتلایان شناخته شده به ایدز در ایران حدود ۳۰ نفر بود. اکنون این رقم به فراتر از ۱۵ هزار نفر رسیده است. اگر همین وضع ادامه یابد پنج یا ده سال دیگر وضع ایران از نظر ابتلای مردمش به ایدز چگونه خواهد بود؟

و موضوع دیگر این که خبرهای نگران کننده ای از گسترش بیماری های مقاربتی به گوش می رسد. نمی توان حدس زد این خبرها و آمارهایی که در ارتباط با آن ها ارائه می شود، تا چه اندازه واقعیت دارد و تا زمانی هم که سیاست پنهان کاری و پنهان نگه داشتن صورت مسأله ها ادامه دارد، این ابهام نیز برقرار خواهد ماند.

پی نوشت ها:

۱. دکتر اسماعیل اکبری معاون سلامت وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی - روزنامه جمهوری اسلامی ۸۰/۲۳/۱۳۸۰

۲. روزنامه جمهوری اسلامی - ۱۳۸۰/۲۳/۲۰ - صفحه دوم

۳. دکتر اکبری - روزنامه جمهوری اسلامی - ۱۳۸۰/۲۳/۱۳

۴ - همان